

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

1. Η ναυτιλία αποτελεί έναν από τους βασικούς πυλώνες της Ελληνικής οικονομίας που αναβαθμίζει το διεθνές προφίλ της χώρας, παρουσιάζοντας σε δύο τουλάχιστον δείκτες (ιδιοκτησία στόλου και αξία στόλου) επίδοση άνω του 10% σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι ναυτιλιακές δραστηριότητες υπογραμμίζουν την εθνική παρουσία σε όλα τα μήκη και πλάτη της υψηλίου, ενισχύουν τις σχέσεις της Ελλάδας με άλλες ναυτιλιακές χώρες και ενδυναμώνουν την εδαφική και κοινωνική συνοχή της χώρας μας και της Ε.Ε.

2. Κρίσιμο ρόλο στην ανταγωνιστικότητα της Ελληνικής ναυτιλίας και, κατ' επέκταση, στην ανάπτυξη της Ελληνικής οικονομίας διαδραματίζει η λειτουργία της Ναυτικής Αγοράς Εργασίας, που συγκροτείται από τους εργοδότες και τους εργαζόμενους του κλάδου των θαλάσσιων μεταφορών. Ωστόσο, οι έντονες ιδιομορφίες της ναυτικής απασχόλησης καθιστούν την παρακολούθηση της Ελληνικής Ναυτικής Αγοράς Εργασίας μία σύνθετη πρόκληση με αποτέλεσμα ο συγκεκριμένος τομέας να παραμένει ουσιαστικά αφανής παρά την υψηλή υπεραξία του. Η ιδιότυπη αφάνεια της Ελληνικής Ναυτικής Αγοράς Εργασίας οδηγεί στον χαμηλό βαθμό ευαισθητοποίησης και την περιορισμένη ενασχόληση της κοινής γνώμης, των ΜΜΕ και των σχεδιαστών δημόσιων πολιτικών απασχόλησης με τον κλάδο της ναυτιλίας και τις ανάγκες των ανθρώπινων πόρων της (φαινόμενο της «τύφλωσης στη θάλασσα» / “sea blindness”). Υπό το πρίσμα αυτό, η ανάπτυξη ενός μηχανισμού συστηματικής παρακολούθησης και ανάλυσης της Ναυτικής Αγοράς Εργασίας αναδεικνύεται σε βασικό εργαλείο για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Ελληνική Ναυτιλία ως προς την ανανέωση του ανθρώπινου κεφαλαίου της, το οποίο μειώνεται σταθερά από τα μέσα της δεκαετίας του 1990.

3. Το **Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (NAT)** είναι ο πρώτος φορέας της Ελληνικής Κοινωνικής Διοίκησης που επιχείρησε την συστηματική αποτύπωση του μεγέθους της ναυτικής απασχόλησης στην Ελλάδα με την *Απογραφή Ελλήνων Ναυτικών του 1862*. Έκτοτε, μέσω της συστηματικής τήρησης ειδικών μητρώων και της διενέργειας περιοδικών απογραφών, αποτελεί διαχρονικά έναν από τους πλέον σημαντικούς κόμβους πληροφοριών για την εξέλιξη του ναυτικού ανθρώπινου δυναμικού στη χώρα.

4. Τα τελευταία χρόνια, η ικανότητα του NAT να συγκεντρώνει, να διαχειρίζεται και να επεξεργάζεται πληροφορίες για τη ναυτική απασχόληση αναβαθμίσθηκε καταλυτικά χάρις στη λειτουργία της Εφαρμογής «Αναλυτική Περιοδική Δήλωση Ναυτικών» (ΑΠΔΝ) από το 2018 και του Συστήματος Επιχειρηματικής Ευφυΐας του φορέα (BI/NAT) από το 2021. Αξιοποιώντας τις νέες αυτές δυνατότητες, το NAT συμβάλλει από το 2023 καθοριστικά στην αναθέρμανση της δημόσιας συζήτησης για τους ανθρώπινους πόρους της ναυτιλίας μέσω των **Ετήσιων Εκθέσεων για τη Ναυτική Απασχόληση** (βλ. <https://www.nat.gr/ektheseis-naftikis-apascholisis/>), οι οποίες αποτυπώνουν εκτός των άλλων τις κρίσιμες διαστάσεις της Ελληνικής ναυτικής απασχόλησης.

5. Για την αποτύπωση της Ελληνικής ναυτικής απασχόλησης, το NAT έχει σχεδιάσει και εφαρμόζει ένα πρωτότυπο μοντέλο ανάλυσης πληροφοριών που προκύπτουν:

- ❑ κατά κύριο λόγο, από την βάση δεδομένων της ΑΠΔΝ (για τους ναυτικούς που εργάζονται σε πλοία ελληνικής σημαίας ή/και σε πλοία με σημαία Κράτους Μέλους της ΕΕ που δραστηριοποιούνται στον Ελληνικό θαλάσσιο χώρο ή/και σε πλοία ξένης σημαίας συμβεβλημένα με το NAT)
- ❑ δευτερευόντως, από την βάση δεδομένων του ΟΠΣ/NAT (Μητρώο Εξαγορών για τους ναυτικούς που εργάζονται σε πλοία ξένης σημαίας μη συμβεβλημένα με το NAT και Μητρώο Συνταξιούχων για τους συνταξιούχους ναυτικούς που αιτούνται άδεια επανάληψης επαγγέλματος).

Το μοντέλο αξιοποιεί, παράλληλα, τα πορίσματα μίας διαδικασίας σύγκρισης των δεδομένων της ΑΠΔΝ με τα στοιχεία του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Ναυτικών (ΓΕΝΕ) του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σχετικά με τους ναυτικούς που αναζητούν εργασία.

Στο πλαίσιο αυτό, ο υπολογισμός της ναυτικής απασχόλησης βασίζεται σε δύο κύριους δείκτες:

α) στον «*συνολικό αριθμό εγγεγραμμένων ναυτικών*» ή, άλλως, «*συνολική εγγεγραμμένη ναυτική απασχόληση*» που αποτυπώνει τον ετήσιο όγκο της ναυτικής απασχόλησης και περιλαμβάνει το σύνολο των μελών συγκροτημένων πληρωμάτων πλοίων για τα οποία υποβλήθηκαν ΑΠΔΝ στο NAT από την 1^η Ιανουαρίου έως την 31^η Δεκεμβρίου του έτους υποβολής (έστω και για μία ημέρα ασφάλισης από ναυτική απασχόληση εντός του συγκεκριμένου έτους)

β) στον «*αριθμό εγγεγραμμένων ναυτικών κατά τον 8^ο μήνα τους έτους*» που αποτυπώνει τον όγκο της ναυτικής απασχόλησης στο χρονικό σημείο του έτους με τα (διαχρονικά) υψηλότερα επίπεδα ναυτικής απασχόλησης και περιλαμβάνει τα μέλη συγκροτημένων πληρωμάτων πλοίων για τα οποία υποβλήθηκαν ΑΠΔΝ στο NAT από την 1^η έως την 31^η Αυγούστου του έτους υποβολής (έστω και για μία ημέρα ασφάλισης από ναυτική απασχόληση εντός του συγκεκριμένου μήνα).

Παράλληλα, ειδικά η διερεύνηση των εποχιακών διακυμάνσεων της ναυτικής απασχόλησης βασίζεται στον «*δείκτη απασχόλησης*», ο οποίος αντιστοιχεί στον λόγο του αριθμού των απασχολούμενων σε ένα συγκεκριμένο μήνα του έτους υποβολής προς τον μηνιαίο μέσο όρο των απασχολούμενων για ολόκληρο το έτος υποβολής.

6. Η **1^η Έκθεση του NAT για τη Ναυτική Απασχόληση** δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο του 2023, αποτελώντας την πρώτη μελέτη στην ιστορία του φορέα για την αναλυτική αποτύπωση του ανθρώπινου κεφαλαίου της Ελληνικής ναυτιλίας. Η **2^η Έκθεση του NAT για τη Ναυτική Απασχόληση** δημοσιεύθηκε τον Μάιο του 2024, επικαιροποιώντας τα στοιχεία της Έκθεσης του 2023 και παρουσιάζοντας τις κύριες προκλήσεις ως προς την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων της Ελληνικής ναυτιλίας σε μία παγκοσμιοποιημένη αγορά εργασίας.

7. Η ανά χείρας **3^η Έκθεση του NAT για τη Ναυτική Απασχόληση** εμπλουτίζει το δημόσιο διάλογο για την ανάπτυξη της ναυτικής απασχόλησης στη χώρα μας, αξιοποιώντας τα πορίσματα των προηγούμενων Εκθέσεων και τα αποτελέσματα της εσωτερικής επικαιροποίησης / ανατροφοδότησής τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Οργανισμού. Στο πλαίσιο αυτό, η Έκθεση προχωρεί σε μία επιχειρησιακή ανάλυση των ανθρώπινων πόρων του ναυτιλιακού τομέα και παρουσιάζει τις πρωτοβουλίες του NAT για την κάλυψη των αναγκών τους στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του. Παράλληλα, η Έκθεση συστηματοποιεί τις πρόσφατες θεσμικές και επιχειρησιακές πρωτοβουλίες των νέων θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης της περιόδου 2024-2029 στο πεδίο της ναυτικής απασχόλησης, ενώ παρουσιάζει για πρώτη φορά στην Ελληνική βιβλιογραφία τις παρεμβάσεις του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών στο πεδίο της ανάπτυξης και προστασίας των ανθρώπινων πόρων της ναυτικής αγοράς εργασίας.

8. Τα βασικά πορίσματα της επεξεργασίας των δεδομένων της ΑΠΔΝ ως προς την **κατάσταση της εγγεγραμμένης ναυτικής απασχόλησης το 2024 και τις διαφαινόμενες τάσεις της** συνοψίζονται ως εξής:

α) Η αυξητική τάση της ναυτικής απασχόλησης στην Ελλάδα συνεχίζεται σταθερά, με τον συνολικό αριθμό των εγγεγραμμένων ναυτικών (μέλη συγκροτημένων πληρωμάτων για τα οποία υποβλήθηκαν ΑΠΔΝ εντός του 2024 έστω και για μία ημέρα ασφάλισης εντός του έτους υποβολής) να ανέρχεται σε **26.232**, παρουσιάζοντας **αύξηση 2,7%** σε σχέση με το 2023. Αντίστοιχα, ο αριθμός των εγγεγραμμένων ναυτικών κατά τον 8^ο μήνα του 2024 ανήλθε στους **18.080**, σημειώνοντας **αύξηση 4,8%** σε σχέση με τον 8^ο μήνα του 2023. Επισημαίνεται ότι το 2024 παρατηρήθηκε και μεγάλη αύξηση των συνταξιούχων ναυτικών που επιθυμούν να επιστρέψουν στην αγορά εργασίας (αύξηση 81,5% των αιτήσεων επανάληψης επαγγέλματος σύμφωνα με τα διαθέσιμα δεδομένα του ΟΠΣ/ΝΑΤ).

β) Τα βασικά χαρακτηριστικά του εγγεγραμμένου ναυτικού ανθρώπινου δυναμικού τυποποιούνται ως εξής:

- η συντριπτική πλειοψηφία (άνω του 90%) είναι **Έλληνες**
- η συντριπτική πλειοψηφία (άνω του 90%) είναι **άνδρες**
- η μεγάλη πλειοψηφία (70,7%) είναι **ηλικίας 18-45 ετών** και ένα σημαντικό μέρος (34%) είναι νεαρά άτομα ηλικίας 18-30 ετών.

γ) Η μεγαλύτερη συγκέντρωση εγγεγραμμένων ναυτικών παρατηρείται διαχρονικά στις ευρύτερες κατηγορίες των επιβατηγών (επιβατηγά όλων των κατηγοριών), των δεξαμενόπλοιων (δεξαμενόπλοια και Μ/Σ δεξαμενόπλοια) και των φορτηγών πλοίων (φορτηγά όλων των κατηγοριών).

Ως προς την συμβολή τους στη συνολική εγγεγραμμένη απασχόληση, ο **τομέας μεταφοράς εμπορευμάτων (51%)** τείνει να παρουσιάζει ένα σχετικό προβάδισμα έναντι του τομέα μεταφοράς επιβατών (43%). Σε κάθε περίπτωση, οι ειδικότερες κατηγορίες πλοίων με τη μεγαλύτερη συμβολή στη συνολική (ετήσια) εγγεγραμμένη ναυτική απασχόληση για το 2024 ήταν τα δεξαμενόπλοια (29,8%), τα επιβατηγά ακτοπλοϊκά (20,5%) και τα φορτηγά ξηρού φορτίου (12,8%).

δ) Παρά το γεγονός ότι το ναυτικό επάγγελμα παραμένει «ανδροκρατούμενο», η **γυναικεία ναυτική απασχόληση** συνεχίζει να παρουσιάζει ισχυρή αυξητική τάση. Ειδικότερα:

- ο συνολικός αριθμός των γυναικών εγγεγραμμένων ναυτικών για το 2024 (2.048 άτομα) παρουσιάζει **ετήσια αύξηση 11,4%** σε σχέση με το 2023 (1.838 άτομα) και **συνολική αύξηση 65,6%** εντός της τελευταίας 5ετίας,

- ειδικά τον 8^ο μήνα του 2024, η εγγεγραμμένη γυναικεία ναυτική απασχόληση (1.415 άτομα) σημείωσε **αύξηση 11,8%** σε σχέση με τον 8^ο μήνα του 2023 (1.265 άτομα),
- το ποσοστό της γυναικείας συμμετοχής στο Ελληνικό ναυτικό ανθρώπινο δυναμικό **(7,8%) υπερβαίνοντας σημαντικά του διεθνή και ευρωπαϊκό μέσο όρο** (1,2% για το 2021 και 2,4% για το 2022 αντίστοιχα),
- το ποσοστό των **γυναικών δοκίμων/εκπαιδευομένων** ναυτικών διευρύνεται συνεχώς, έχοντας ήδη φτάσει το **11,8%** και σημειώνοντας αύξηση σχεδόν δύο ποσοστιαίων μονάδων σε σχέση με το 2023 (10%).

Βασικό χαρακτηριστικό του εγγεγραμμένου γυναικείου ναυτικού δυναμικού είναι ότι στη μεγάλη του πλειονότητα απασχολείται στην ευρύτερη κατηγορία των **επιβατηγών (68,3%** το 2024 με αύξηση 2% σε σχέση με το 2023), γεγονός που επιβεβαιώνει τον διαχρονικά κρίσιμο ρόλο του τουρισμού στη γυναικεία ναυτική απασχόληση. Ωστόσο, αξιόλογη αύξηση της γυναικείας απασχόλησης παρατηρήθηκε το 2024 και στην κατηγορία των **δεξαμενόπλοιων (αύξηση 17,7%** σε σχέση με το 2023).

ε) Ως προς την **ηλικιακή διάρθρωση**, η μεγάλη πλειοψηφία των εγγεγραμμένων ναυτικών (**άνω του 70%**) είναι **ηλικίας έως 45 ετών** με τη συμμετοχή νεαρότερων ηλικιακών ομάδων να είναι εντονότερη στις γυναίκες.

Ειδικότερα, η συμμετοχή των νέων **ηλικίας 18-30 ετών** στην εγγεγραμμένη ναυτική απασχόληση αντιστοιχούσε κατά το 2024 στο **34,1%** του συνόλου των εγγεγραμμένων ναυτικών και στο **48,7%** των εγγεγραμμένων γυναικών ναυτικών.

στ) Το εγγεγραμμένο ανθρώπινο ναυτικό δυναμικό διαρθρώνεται κατά ποσοστό 48,2% από αξιωματικούς πληρώματος (12.650 άτομα) και 51,8% από μέλη κατώτερων πληρωμάτων (13.582 άτομα). Οι πολυπληθέστερες **ειδικότητες ναυτολόγησης** το 2024 ήταν οι ειδικότητες του πλοιάρχου (2.381 άτομα) και του ανθυποπλοιάρχου (2.131 άτομα) στους αξιωματικούς πληρώματος, ενώ οι ειδικότητες του ναύτη (4.192 άτομα) και του θαλαμηπόλου (2.979 άτομα) στα κατώτερα πληρώματα.

ζ) Ο πληθυσμός των εγγεγραμμένων ενεργών **δοκίμων / εκπαιδευομένων ναυτικών** ανήλθε το 2024 σε **3.140 άτομα**, σημειώνοντας **αύξηση 23,4%** σε σχέση με το 2023 (2.543 άτομα). Επιπροσθέτως, άλλοι **529** δόκιμοι/εκπαιδευόμενοι ναυτικοί εξαγόρασαν ναυτική υπηρεσία έτους

2024 σε πλοία ξένης σημαίας μη συμβεβλημένα με το NAT. Επισημαίνεται ότι ποσοστό **11,8%** των εγγεγραμμένων ενεργών δοκίμων / εκπαιδευομένων ναυτικών ήταν **γυναίκες** (με τις μισές σχεδόν να έχουν ναυτολογηθεί με ειδικότητα δόκιμης εκπαιδευόμενης πλοιάρχου). Η κατηγορία πλοίων με τη μεγαλύτερη συμμετοχή στην απασχόληση δοκίμων / εκπαιδευομένων εντός του 2024 ήταν τα **δεξαμενόπλοια** με **62%**. Ιδιαίτερα σημαντική ήταν, επίσης, η συμβολή των **φορτηγών ξηρού φορτίου** με **23,8%** και των **επιβατηγών ακτοπλοϊκών** με **9,7%**.

η) Η **εποχικότητα** παραμένει βασικό διαχρονικό χαρακτηριστικό της εγγεγραμμένης ναυτικής απασχόλησης και συνδέεται, κυρίως, με τις έντονες εποχικές διακυμάνσεις της τουριστικής κίνησης και, κατ' επέκταση, της απασχόλησης στην κατηγορία των επιβατηγών. Εάν και το **52,4%** των εγγεγραμμένων ναυτικών το 2024 απασχολήθηκε για **διάστημα 7 μηνών και άνω** εντός του έτους (μη εποχική απασχόληση), το **47,6%** απασχολήθηκε για **διάστημα 1 έως 6 μηνών** (εποχική απασχόληση) και το **6,7%** για διάστημα κάτω του 1 μήνα (περιστασιακή απασχόληση). Σε κάθε περίπτωση, πάντως, από το σύνολο των εγγεγραμμένων ναυτικών που απασχολήθηκαν για διάστημα 1-6 μηνών, η πλειοψηφία (**57,6%**) εργάστηκε για διάστημα άνω των 4 μηνών.

9. Αναφορικά με τις **ομάδες ναυτικών που δεν περιλαμβάνονται στην ως άνω «εγγεγραμμένη ναυτική απασχόληση»**, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι ακόλουθες διαπιστώσεις:

α) Η ομάδα των **αρχιπλοιάρχων και αρχιμηχανικών που εργάζονται στις ναυτιλιακές εταιρείες** τείνει αυξανόμενη, αριθμώντας το 2024 **1.657** άτομα. Εάν και η συγκεκριμένη ομάδα απασχολείται εκτός πλοίων και, συνεπώς, δεν προσμετράται στην εγγεγραμμένη ναυτική απασχόληση, η παρακολούθηση της στατιστικής εξέλιξης της αποτυπώνει το δυναμισμό της αγοράς εργασίας των θαλάσσιων μεταφορών, καθώς η απασχόληση σε ναυτιλιακές εταιρείες αποτελεί ελκυστική επιλογή για τους ναυτικούς υψηλών προσόντων και εμπειρίας. Είναι ενδεικτικό ότι το πλήθος της συγκεκριμένης ομάδας παρουσιάζει συνολική **αύξηση 112,4% εντός της τελευταίας 5ετίας** (2020-2024).

β) Η ομάδα των **ναυτικών που εξαγόρασαν ναυτική υπηρεσία έτους 2024 σε πλοία ξένης σημαίας μη συμβεβλημένα με το NAT** αριθμεί **2.531** άτομα. Από αυτούς, οι 529 ήταν δόκιμοι / εκπαιδευόμενοι ναυτικοί.

10. Η λειτουργία της Ελληνικής Ναυτικής Αγοράς Εργασίας επηρεάζεται σε σημαντική έκταση από τις παρεμβάσεις των Διεθνών Οργανισμών

οικουμενικής και περιφερειακής ισχύος στον τομέα της ναυτιλίας. Ο **Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός (International Maritime Organization, IMO)** προωθεί - στο πλαίσιο των καταστατικών στόχων του - ως ο μοναδικός διεθνής οργανισμός οικουμενικής ισχύος με αποκλειστικές αρμοδιότητες για την ανάπτυξη της ναυτιλίας - ένα πλέγμα θεσμικών και επιχειρησιακών παρεμβάσεων για την προστασία των ανθρώπινων πόρων της ναυτικής αγοράς εργασίας.

11. Η Ελλάδα είναι μέλος του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (ΔΝΟ) από το 1949, οπότε και επικύρωσε την Ιδρυτική Σύμβαση του με το Νομοθετικό Διάταγμα 1287/1949 «*Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης περί του Διακυβερνητικού Ναυτιλιακού Συμβουλευτικού Οργανισμού*». Η Ελληνική πολιτεία συμμετέχει ενεργά στις εργασίες του ΔΝΟ και αποτελεί μέλος της Κατηγορίας «Α» (περιλαμβάνει κράτη με τη μεγαλύτερη συμμετοχή στην παροχή διεθνών ναυτιλιακών υπηρεσιών) του Συμβουλίου του την περίοδο 2024-2025. Το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής προετοιμάζει συστηματικά την επανεκλογή της Ελλάδας στην Κατηγορία «Α» του Συμβουλίου τη διετία 2026-2027.

12. Οι θεσμικές (δεσμευτικές) πρωτοβουλίες του ΔΝΟ για την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων της ναυτιλίας εντοπίζονται σε δύο Διεθνείς Συμβάσεις του τομέα «*Ανθρώπινο Δυναμικό της Ναυτιλίας*»:

- η Διεθνής Σύμβαση για τα Πρότυπα Εκπαίδευσης, Πιστοποίησης και Τήρησης Φυλακών των Ναυτικών του 1978
- η Διεθνής Σύμβαση για τα Πρότυπα Εκπαίδευσης, Έκδοσης Πιστοποιητικών και Τήρησης Φυλακών του Προσωπικού Αλιευτικών Σκαφών του 1995.

Και οι δύο Συμβάσεις προωθούν το στρατηγικό όραμα του Οργανισμού για τους ανθρώπινους πόρους της ναυτιλίας, όπως αποτυπώνεται σε μία σειρά Ψηφισμάτων (Resolutions) της Συνέλευσής του:

- το Ψήφισμα Α.680(17) «*Κατευθυντήριες Γραμμές του ΔΝΟ σχετικά με τη διαχείριση για την ασφαλή λειτουργία των πλοίων και την πρόληψη της ρύπανσης*» (IMO Guidelines on Management for the Safe Operation of Ships and for Pollution Prevention)
- το Ψήφισμα Α.772(18) «*Παράγοντες κόπωσης στην επάνδρωση και την ασφάλεια*» (Resolution on Fatigue factors in manning and safety)
- το Ψήφισμα Α.850(20) «*Όραμα, αρχές και στόχοι του ΔΝΟ για τον ανθρώπινο παράγοντα*» (Resolution on the human element vision,

principles and goals for the Organization) που αναθεωρήθηκε από το Ψήφισμα A.947(23).

13. Οι επιχειρησιακές (μη δεσμευτικές για τα Κράτη Μέλη) πρωτοβουλίες του ΔΝΟ για την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων της ναυτιλίας εφαρμόζονται στα ακόλουθα πεδία:

- αναβάθμιση των δεξιοτήτων των ναυτικών
- ενίσχυση των τυπικών εκπαιδευτικών προσόντων των ναυτικών
- διασφάλιση των συνθηκών εργασίας και των δικαιωμάτων των ναυτικών
- προστασία των ναυτικών σε συνθήκες κρίσης
- ευαισθητοποίηση των ναυτικών για τα δικαιώματά τους
- ανάδειξη της ιδιαίτερης ταυτότητας του ναυτιλιακού επαγγέλματος.

14. Η λειτουργία της Ελληνικής Ναυτικής Αγοράς Εργασίας επηρεάζεται σε σημαντική έκταση από τις παρεμβάσεις της **Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ)** στον τομέα της ναυτιλίας. Οι πρόσφατες παρεμβάσεις της ΕΕ στο πεδίο της ναυτικής απασχόλησης προωθούνται στο πλαίσιο υλοποίησης πέντε εμβληματικών Στρατηγικών που αναδεικνύουν και ενδυναμώνουν την προστιθέμενη αξία του ναυτικού επαγγέλματος και την ιδιαίτερη συμβολή του στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Ευρώπης υπό το πρίσμα νέων διαρθρωτικών προκλήσεων:

- η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Ανάπτυξη του Τομέα των Θαλάσσιων Μεταφορών
- η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιώσιμη Γαλάζια Οικονομία
- η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για Βιώσιμη και Έξυπνη Κινητικότητα
- ο Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων
- η Ένωση Δεξιοτήτων.

15. Τα όργανα της ΕΕ υιοθέτησαν την περίοδο Μάρτιος 2024 - Απρίλιος 2025 ένα πλέγμα θεσμικών παρεμβάσεων άμεσης και έμμεσης επίδρασης στην ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου της ναυτιλίας, οι οποίες επικεντρώθηκαν στα ακόλουθα πεδία:

- τροποποίηση της **Οδηγίας 2002/59/ΕΚ**
- έκδοση του Κανονισμού 2024/1717
- έκδοση της Ανακοίνωσης «*Σχέδιο Δράσης για τις ελλείψεις Εργατικού Δυναμικού και δεξιοτήτων στην ΕΕ*»
- έκδοση της Ανακοίνωσης «*Μία Ένωση Δεξιοτήτων*».

16. Τα όργανα της ΕΕ υιοθέτησαν την περίοδο Μάρτιος 2024 - Απρίλιος 2025 ένα πλέγμα επιχειρησιακών παρεμβάσεων άμεσης και έμμεσης επίδρασης στην ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου της ναυτιλίας, οι οποίες επικεντρώθηκαν στα ακόλουθα πεδία:

- ❑ η ενίσχυση της ελκυστικότητας του ναυτικού επαγγέλματος
- ❑ η υποστήριξη των κοινωνικών εταίρων του ναυτιλιακού τομέα
- ❑ η αναβάθμιση των ανθρώπινων πόρων της ναυτιλίας
- ❑ η ενίσχυση του διακρατικού διαλόγου για τις κοινωνικές διαστάσεις των θαλάσσιων μεταφορών
- ❑ η χρήση των νέων τεχνολογιών στο ναυτικό επάγγελμα
- ❑ η προώθηση της έρευνας στη ναυτιλία
- ❑ η χρηματοδοτική υποστήριξη της ναυτιλίας.

17. Οι **δραστηριότητες του NAT** για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των βασικών προκλήσεων ανάπτυξης των ανθρώπινων πόρων της Ελληνικής Ναυτιλίας συνεχίστηκαν και το 2024 μέσω καινοτομικών πρωτοβουλιών σε πεδία υψηλής προτεραιότητας για τους κοινωνικούς εταίρους της ναυτικής αγοράς εργασίας. Υπό το πρίσμα αυτό, σχεδιάσθηκε και υλοποιήθηκε την περίοδο Μάρτιος 2024 - Μάρτιος 2025 ένα πλέγμα εμβληματικών παρεμβάσεων, αξιοποιώντας με συστηματικό τρόπο τα πορίσματα παρακολούθησης των τάσεων και των προκλήσεων στην Ευρωπαϊκή και την Ελληνική ναυτική αγορά εργασίας:

- ❑ **αναβάθμιση των ψηφιακών υπηρεσιών προς τους ναυτικούς** (προσαρμογή λειτουργικού ΑΠΔΝ για τις ανάγκες των συνταξιούχων απασχολούμενων ναυτικών, ένταξη ψηφιακού μετασχηματισμού του NAT στο Ετήσιο Σχέδιο Δράσης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, παρουσίαση των νέων ψηφιακών υπηρεσιών του NAT στο πλαίσιο της 88^{ης} Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης, βράβευση του NAT στον τομέα της κυβερνοασφάλειας και στο πλαίσιο των Cyber Security Awards)
- ❑ **υποστήριξη του δημόσιου διαλόγου για τη ναυτική απασχόληση** (έκδοση και παρουσίαση της 2^{ης} Έκθεσης του NAT για τη Ναυτική Απασχόληση στο πλαίσιο της Διεθνούς Ναυτιλιακής Έκθεσης ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑ 2024 και διοργάνωση ειδικής εκδήλωσης για τη γυναικεία ναυτική απασχόληση με τίτλο «Η Γυναίκα στη Ναυτιλία»)
- ❑ **ανάδειξη της ελκυστικότητας του ναυτικού επαγγέλματος** (διοργάνωση πρωτότυπου Διαγωνισμού Ζωγραφικής για μαθητές Γυμνασίου με θέμα «Πειραιάς – NAT – Ναυτοσύνη»)

προώθηση της έρευνας για το ανθρώπινο δυναμικό της ναυτιλίας
μέσω της υλοποίησης του Μνημονίου Συνεργασίας με το Ερευνητικό
Εργαστήριο Κοινωνικής Διοίκησης του ΠΑΔΑ.